

สำเนา

ที่ สม ๐๐๐๑/ ๒

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔๒๒ ถ.พญาไท ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

มกราคม ๒๕๕๘

เรื่อง ข้อเสนอแนะนโยบายกรณีผลกระทบจากคลื่นสึนามิ

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

จากโศกนาฏกรรมเนื่องจากธรณีพิบัติใน ๖ จังหวัดภาคใต้ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีความเศร้าสลดใจ และตระหนักในความรุนแรงของสถานการณ์ความสูญเสียครั้งนี้ และขอแสดงความชื่นชมในการทำงานของรัฐบาล สุ่มการเมืองทุกฝ่าย องค์การเอกชน อาสาสมัครกุ๊กกิ๊ก และประชาชนไทยทั่วประเทศ ที่ได้ร่วมแรงร่วมใจกันช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างเข้มแข็งและมุ่งมั่น พร้อมทั้งได้รับความร่วมมือจากนานาชาติอีกด้วย ความร่วมมือกันทุกภาคส่วนครั้งนี้ย่อมเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับการดำเนินการในอนาคต

จากความสูญเสียใหญ่หลวงที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีโอกาสรับรู้ ทั้งจากผู้สูญเสียโดยตรงในพื้นที่ รวมทั้งจากองค์กรพัฒนาเอกชน และการนำเสนอจากสื่อมวลชน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใคร่ขอเสนอแนะบางประเด็น ที่อาจจะช่วยให้กระบวนการแก้ไขปัญหาต่างๆ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนี้

๑. การค้นหาศพผู้เสียชีวิต และผู้สูญหาย

๑.๑ เนื่องจากผู้สูญหายมีจำนวนหลายพันคน และการค้นหาในขณะนี้ไม่สามารถทำได้โดยง่ายเช่นในช่วงแรก ดังนั้นการค้นหาโดยเครื่องมืออุปกรณ์และผู้เชี่ยวชาญจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น และการค้นหาควรดำเนินการต่อไปโดยไม่มีเงื่อนไขเป็นข้อกำหนด เพื่อญาติของผู้สูญหายจักได้นำศพผู้เสียชีวิตที่ค้นพบไปบำเพ็ญกุศลตามความเชื่อของแต่ละศาสนา อีกทั้งเป็นการเยียวยาจิตใจจิตใจให้บุคคลเหล่านั้นด้วย นอกจากนี้ย่อมเป็นผลให้ครอบครัวผู้สูญหายได้รับการช่วยเหลือจากรัฐอย่างรวดเร็วและถูกต้องยิ่งขึ้น ซึ่งในการค้นหาดังกล่าว การดำเนินการฝังกลบพื้นที่ต่างๆ ยังไม่ควรกระทำจนกว่าจะมั่นใจว่าไม่มีศพผู้เสียชีวิตให้แน่พ่อนเสียก่อน มิเช่นนั้นแล้วอาจเป็นอุปสรรคในการค้นหาศพผู้เสียชีวิตได้

๑.๒ เนื่องจากผู้สูญหายจำนวนมากมีภูมิลำเนาต่างกัน จากทุกภาคทั่วประเทศ ดังนั้นเพื่อความสะดวกในการติดตามผู้สูญหายและการพิสูจน์ศพผู้เสียชีวิต ควรจะมีศูนย์รวมข้อมูลศพผู้เสียชีวิตและผู้สูญหายที่ชัดเจน มีกลไกการประสานงานเพื่อการติดตาม การตรวจดีเอ็นเอ และการพิสูจน์ศพผู้เสียชีวิตที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้สะดวกและมีประสิทธิภาพ จึงเข้าใจว่าผู้เชี่ยวชาญดูแลในเรื่องนี้อยู่แล้ว

๒. การช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหาย

การช่วยเหลือเหล่านี้ รัฐบาลเน้นความร่วมมือกับองค์กรภาคประชาสังคมทุกภาคส่วน ซึ่งได้ร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติงานในพื้นที่เป็นระยะเวลาพอสมควร เพื่อให้ได้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในการแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยเน้นการช่วยเหลือเพื่อฟื้นฟูความเข้มแข็งของชุมชนให้พึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว

๒.๑ ความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

การช่วยเหลือกรณีนี้ควรเป็นไปตามภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน มิใช่อาศัยหลักเกณฑ์จากอุบัติเหตุกรณีอื่นที่เกิดขึ้นมาแล้วเป็นบรรทัดฐาน และการช่วยเหลือดังกล่าวต้องประสานเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อให้การช่วยเหลือเป็นไปอย่างทั่วถึงและเสมอภาคกัน โดยไม่จำแนกเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อันรวมถึงแรงงานต่างด้าวและคนไร้สัญชาติอีกด้วย ทั้งการช่วยเหลือดังกล่าวควรอาศัยฐานข้อมูลที่ภาครัฐมีพร้อมอยู่ทุกด้านเป็นบรรทัดฐาน โดยลดภาระของครอบครัวผู้เสียหายในการค้นหาหลักฐานเอกสารต่างๆ ให้มากที่สุด

๒.๓ ความเสียหายด้านที่อยู่อาศัย

ในปัญหาเฉพาะหน้า ขอสนับสนุนแนวทางที่รัฐเร่งสร้างที่พักอาศัยชั่วคราวให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายทั้งหมด แต่ในส่วนที่อยู่อาศัยถาวรนั้น ทั้งสภาพของที่อยู่อาศัยและสถานที่พักอาศัยควรเป็นไปตามวิถีชีวิตและสภาพแวดล้อมของชุมชน โดยให้ประชาชนและชุมชนมีสิทธิในการตัดสินใจและมีทางเลือก ไม่ควรจำกัดแบบการก่อสร้างที่ตายตัว และให้เริ่มต้นจากฐานที่อยู่เดิมและวิถีชีวิตของชุมชนมากที่สุด โดยเฉพาะชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน

๒.๔ ความเสียหายต่อการประกอบอาชีพ

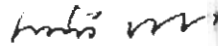
ควรจัดกองทุนช่วยเหลือให้เป็นระบบและทั่วถึง โดยเน้นความเร่งด่วนของชุมชนชาวประมงพื้นบ้าน กลุ่มลูกจ้าง รวมถึงแรงงานต่างด้าว และประชาชนอื่นๆ ที่ต้องการความช่วยเหลือโดยเร็ว และจัดให้สอดคล้องกับความต้องการและความเสียหายที่เป็นจริงของกลุ่มต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักเพื่อการพึ่งพาตนเองและรักษาวิถีชีวิตของชุมชนได้มากที่สุด

๓. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในการฟื้นฟูครั้งนี้ควรเปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาส โดยมีทิศทางการฟื้นฟูและวางแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ทั้งในทะเลและชายฝั่ง เพื่อรักษาระบบนิเวศอย่างสมดุลและยั่งยืน อันจะเอื้อประโยชน์อย่างสำคัญต่อชุมชนในการดำรงวิถีชีวิตและประกอบอาชีพ เน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเน้นการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์เป็นหลัก ไม่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวในเชิงธุรกิจเช่นที่ผ่านมา อีกทั้งมีมาตรการวางผังเมืองใหม่ ควบคุมการก่อสร้างและความสูงของอาคารริมทะเล ตลอดจนการได้มาซึ่งเอกสารสิทธิริมทะเลอย่างถูกต้อง

โดยที่ประเด็นต่างๆ นี้มีความสำคัญและเกี่ยวข้องเนื่องกับการกำหนดนโยบาย และทิศทางการพัฒนาของรัฐบาล คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงขอกราบเรียนมาเพื่อพิจารณาประกอบการเร่งรัดแก้ไขเยียวยาความสูญเสียในครั้งนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายสมศักดิ์ ชามริก)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

โทร : ๐ ๒๒๑๙ ๒๙๖๑

โทรสาร : ๐ ๒๒๑๙ ๒๙๔๐

ผู้อำนวยการสถานกลุ่มครองฯ

หัวหน้าสาขา

เจ้าหน้าที่ดำเนินการ

เจ้าหน้าที่พิมพ์งาน